

TSILARI

TSILARI 3/2013

Stadin Slangi ry:n perinne- ja kulttuurilehti

18. vuosikerta

Hinta 6 €

**Stadin Friidu &
Stadin Kundi**

**Pressa Halosen
puhe mutseille**

Lenita Airisto

STADIN FRIIDU 2013

Stadin Friidu 2013 Lenita Airisto on kolmannen polven helsinkiläinen. Sanavalmis ja räväkkä yrittäjä lähti 1954 Suomen Neitona kiertämään USA:ta ja on siitä pitäen tehnyt Suomea tunnetuksi ulkomailla pian 60 vuoden ajan. Stadilaisella nuotilla.

Hima Stadissa

Airisto on ehtinyt nähdä kaupungin monet kasvot ja vaiheet, niin pula-ajan kuin nousukaudenkin. Hänelle Stadi on ennen muuta hima: "Muualla tuntuu kuin olisin ulkomailla." Stadin tärkeimmät mestat liittyvät hänellä omaan kotiin ja omiin koteihin:

"Lapsuuteni asuin Mannerheimintie 94:ssä, silloin se oli vielä nimeltään Turuntie. Olin kaksivuotias, kun talvisota syttyi, ja asuimme koko jatkosodan ajan kaupungissa. Kulmatalomme katolla oli ilmatorjuntasireeni ja siihen liittyvät varhaisimmat muistoni. Juoksimme aina neljänestä kerroksesta kellariin. Isänikin oli ilmatorjunnassa."

Nykyisin tuo Manskun ja Nordenskiöldinkadun kulma tunnetaan alueena, joka ei nuku öisin, vaan jossa

liikkeet apteekista ruokakauppaan ovat avoinna 24/7-periaatteella. Stadin Friidu ei hankään ole milloinkaan jäänyt lepäämään laakereillaan.

Televisiotoimittaja ja muodin promoottori

Teinityttönä kauneuskuningattareksi kruunattu Lenita Airisto aloitti televisiouransa 1950-luvulla teekkarien perustaman TES-TV:n kuuluttajana ja jatkoi sitten viihdeohjelmiin.

"TES-televisiossa aikanaan teimme viihdeohjelmaa 'Laiva on lastattu', jossa **Georg Malmstén** oli kapteeni, minä perämies ja **Lasse Mårtenson** laivapoiika. Pyysin usein Malmsténia laulamaan 'Stadin kundia' – silloin ihastuin Stadin slangiin."

Räväkkä, sanavalmis ja naisellinen toimittaja assosioitui yhteiskunnan vapautumiseen ja naisten tasa-arvoon, kun hän veti 1960-luvun lopulla "Repodiossa" asiaviihdeohjelma *Jatkoajan* paneelikeskusteluja. Samaan aikaan hän puolusti isänmaallisia arvoja. Airisto nähtiin useissa keskusteluohjelmissa aina 1990-luvun alkuun asti.

Mutta Airistolla on ollut kaksi uraa. Hän ei jäänyt pelkäksi missiksi, vaan valmistui Hankenilta diplomi-ekonomiksi ja ryhtyi promovoiimaan suomalaista muoti- ja vaateteollisuutta 1960-luvulla, jolloin länsikaupan integraatio vaati suomalaiselta teollisuudelta tuntuvia vientiponnisteluja ja myyninedistämistoimia myös kotimaassa.

Airiston pitkä menestyksekkäs ura ja kansainvälinen kokemus johtivat 1990-luvun alussa uuteen aluevaltaukseen tietokirjailijana ja luennoijana, jonka bisnesoppeja on kuunneltu tarkkaan.

Slangista nuhteita vaan siitä viisi

Airiston suhde Stadin slangiin on luonteva: "Mä käytän sitä. Ja olen saanut siitä pyyhkeitä – ei niin, että olisin niistä välittänyt. Stadin slangin sanakirjan ostin heti, kun se tuli."

Stadin Friidun arvonimen ovat saaneet muun muassa **Teija Sopanen** ja **Eva Polttila**. Millaisessa seurassa olette?

"Than siinä missä yleensäkin, eli hyvässä!" Lenita tokaisee ja nauraa kihertää jäljittelemättömällä tavallaan. "Mutta mä olen kiinnostuneempi niistä Kundeista, keitä sillä puolella on?"

Suomen Neidosta Vuoden Naiseksi ja lopulta Stadin Friiduksi. Airistoa uusi titteli pukee. Hänestä se myös tuntuu luonteelta: "Mä ihmettelen vaan miksi mä en oo aikasemmin saanu tätä!" ■

Asiaviihteen pioneerit. Lenita Airisto ja Hannu Taanila muodostivat 1960-luvun lopulla Ylen *Jatkoajan* paneelikeskustelujen juontajina parivaljakon, joka ei jättänyt ketään kylmäksi. Kuva teoksesta *Television viisi vuosikymmentä*. Toim. Juhani Wiio. SKS 2007.

Nauru

"Lenitan nauru on läpitukenve kikatuksen ja kiekaisun sekoitus. Yleensä se on ilakoiva, kiusoitteleva ja keimalleiva. Usein itseironinen. Siinä kuuluvat älykkyys ja korostunut omanarvontunto. Se on kova ja häikäilemätön, mutta samalla se riisuu aseista, koska sitä ei voi kuunnella vakavana. Se on petollinen, koska se levittää Lenitan ympärille hienoisen hupsuuden tai naiiviuden usvan, joka tarjoaa ainekset vaaralliseen aliarvioimiseen. Tarpeen vaatiessa se on vihlaiveva, pilkikäs, pilkallinen, jopa sarkastinen elämys, joka tunkeutuu kohteensa ytimiin, nostaa selkäpiihin väreet ja saa solmion kiristämään."

Juha Numminen:
Lähikuvassa Lenita Airisto.
Otava 2009.

*"Mä ihmettelen
vaan miks mä en oo
aikasemmin saanu tätä!"*

Espan lava ja Helsinki-päivä: Pekka Kurvinen bamlaa ja Lenita Airisto griinaa.